

Business mgt.

Time: 2 Hrs

Marks: 50

- N.B. 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Read the following case and answer the questions given below:

10

Company X is a multinational technology company known for its innovative products in consumer electronics, software, and digital services. Founded in the early 2000s, the company has rapidly grown to become a market leader in its industry. This case study examines Company X's strategic management practices, focusing on its strategic decisions, competitive advantage, and future growth strategies. Its strategic analysis is as under:

1. **Vision and Mission:** Company X's vision is to "empower individuals and organizations to achieve more through technology." Its mission revolves around creating products that enhance productivity, connectivity, and creativity for consumers and businesses globally.
2. **Innovation and Technology Leadership:** Central to Company X's strategy is its relentless focus on innovation. The company invests heavily in research and development (R&D) to introduce cutting-edge technologies and stay ahead of competitors. Examples include advancements in AI, cloud computing, and digital transformation solutions.
3. **Diversification and Market Expansion:** Company X has diversified its product portfolio beyond hardware (e.g., smartphones, laptops) into software (e.g., operating systems, productivity suites) and services (e.g., cloud services, digital platforms). This diversification strategy aims to capture a broader market and create synergy among its offerings.
4. **Strategic Partnerships and Alliances:** Strategic partnerships with other technology firms, content providers, and enterprise clients play a crucial role in Company X's growth strategy. These alliances help expand market reach, integrate complementary technologies, and enhance product ecosystem capabilities.
5. **Customer-Centric Approach:** Company X places a strong emphasis on understanding and meeting customer needs. Through market research, user feedback, and data analytics, the company continuously refines its products and services to deliver superior customer experiences.
6. **Sustainability and Corporate Social Responsibility (CSR):** Recognizing the importance of sustainability, Company X integrates environmental and social considerations into its business operations. Initiatives include reducing carbon footprint, promoting diversity and inclusion, and supporting community development projects.

Questions:

1. What role does R&D play in sustaining its leadership position, and how does it balance short-term profitability with long-term innovation goals? 02
2. What criteria does Company X use to identify new markets and opportunities for diversification? 02
3. How does the company adapt its product strategies to meet the unique needs of different global markets? 02
4. How does Company X gather and utilize customer feedback to improve its products and services continuously? 02
5. What strategies has the company employed to build brand loyalty and maintain strong customer relationships in a competitive market? 02

Q.2 Answer the following: (Any One)

10

A) Define Strategic Management. Explain the benefits of Strategic Management.

OR

B) Elaborate the Process of Human Resource Strategy.

Q.3 Answer the following: (Any One)

10

A) What is Strategic Formulation? Explain its stages.

OR

B) Write a detail note on BCG Matrix.

Q.4 Answer the following: (Any One)

10

A) Discuss the internal & external Factors of Corporate Renewal Strategies.

OR

B) What is Strategic Alliances? Explain the problems of Indian Strategic Alliance.

Q.5 Answer the following: (Any One)

10

A) State the strategies for managing and preventing Disasters and cope up strategies.

OR

B) Write a detail note on Make in India Policy.

वेळ: २ तास

गुण: ५०

टिप: १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १ खालील प्रकरण वाचा आणि खाली दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे द्या:

[१०]

कंपनी एक्स ही एक बहुराष्ट्रीय तंत्रज्ञान कंपनी आहे जी ग्राहक इलेक्ट्रॉनिक्स, सॉफ्टवेअर आणि डिजिटल सेवांमधील नाविन्यपूर्ण उत्पादनांसाठी ओळखली जाते. ई. स. २००० च्या दशकाच्या सुरुवातीस स्थापन झालेल्या कंपनीने आपल्या उद्योगातील बाजारपेठेतील नेता बनण्यासाठी झपाट्याने वाढ केली आहे. ही केस स्टडी कंपनी एक्स च्या धोरणात्मक निर्णय, स्पर्धात्मक फायदा आणि भविष्यातील वाढीच्या धोरणांवर लक्ष केंद्रित करणाऱ्या धोरणात्मक व्यवस्थापन पद्धतींचे परीक्षण करते. त्याचे धोरणात्मक विश्लेषण खालीलप्रमाणे आहे:

१. **दूरदृष्टी आणि जीवितकार्य:** कंपनी एक्सची दूरदृष्टी "व्यक्ती आणि संस्थेला तंत्रज्ञानाद्वारे अधिक साध्य करण्यासाठी सक्षम करणे" हे आहे. त्याचे जीवितकार्य जागतिक स्तरावर ग्राहक आणि व्यवसायांसाठी उत्पादकता, कनेक्टिव्हिटी आणि सर्जनशीलता वाढवणारी उत्पादने तयार करण्याभोवती फिरते.
२. **नवनिर्मिती आणि तंत्रज्ञान नेतृत्व:** कंपनी एक्सचे मध्यवर्ती धोरण नाविन्यपूर्णतेवर अथक लक्ष केंद्रित करणे हे आहे. अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करण्यासाठी आणि प्रतिस्पर्धापेक्षा पुढे राहण्यासाठी कंपनी संशोधन आणि विकास (R&D) मध्ये मोठ्या प्रमाणात गुंतवणूक करते. उदाहरणांमध्ये एआय (AI), क्लाउड कॉम्प्युटिंग आणि डिजिटल ट्रान्सफॉर्मेशन सोल्युशन्समधील प्रगती समाविष्ट आहे.
३. **विविधीकरण आणि बाजार विस्तार:** कंपनी एक्सने हार्डवेअर (उदा. स्मार्टफोन, लॅपटॉप) च्या पलीकडे सॉफ्टवेअर (उदा. ऑपरेटिंग सिस्टम, उत्पादकता) आणि सेवा (उदा. क्लाउड सेवा, डिजिटल प्लॅटफॉर्म) मध्ये प्रवेश करून आपल्या उत्पादन पोर्टफोलिओमध्ये विविधता आणली आहे. या विविधीकरण धोरणाचे उद्दिष्ट एक व्यापक बाजारपेठ काबीज करणे आणि त्याच्या ऑफरमध्ये समूहऊर्जा निर्माण करणे आहे.
४. **धोरणात्मक भागीदारी आणि युती:** इतर तंत्रज्ञान कंपन्या, सामग्री प्रदाते आणि एंटरप्राइझ पक्षकारांसह धोरणात्मक भागीदारी कंपनी एक्सच्या वाढीच्या धोरणात महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावते. या युती बाजारपेठेतील पोहोच वाढविण्यात, पूरक तंत्रज्ञान एकत्रित करण्यात आणि उत्पादन परिसंस्थेच्या क्षमता वाढविण्यात मदत करतात.
५. **ग्राहक-केंद्रित दृष्टीकोन:** कंपनी एक्स ग्राहकांच्या गरजा समजून घेण्यावर आणि पूर्ण करण्यावर जोरदार भर देते. बाजारपेठ संशोधन, वापरकर्ता प्रतिसाद आणि माहिती विश्लेषण याद्वारे, कंपनी उत्कृष्ट ग्राहक अनुभव देण्यासाठी आपली उत्पादने आणि सेवा सतत दर्जात्मक करते.
६. **शाश्वतता आणि कंपन्यांची सामाजिक जबाबदारी (CSR):** शाश्वततेचे महत्त्व ओळखून, कंपनी एक्सने तिच्या व्यवसाय कार्यामध्ये पर्यावरणीय आणि सामाजिक विचारांचा समावेश करते. उपक्रमांमध्ये कार्बन पदचिन्ह कमी करणे, विविधता आणि समावेशास प्रोत्साहन देणे आणि समुदाय विकास प्रकल्पांना समर्थन देणे समाविष्ट आहे.

प्रश्न:

१. नेतृत्वाची स्थिती टिकवून ठेवण्यासाठी संशोधन आणि विकास (R&D) कोणती भूमिका बजावते आणि ते दीर्घकालीन नाविन्यपूर्ण उद्दिष्ट आणि अल्पकालीन नफा यात कसे संतुलन साधते? [०२]
२. नवीन बाजारपेठा आणि विविधीकरणाच्या संधी ओळखण्यासाठी कंपनी एक्स कोणते निकष वापरते? [०२]
३. विविध जागतिक बाजारपेठांच्या अद्वितीय गरजा पूर्ण करण्यासाठी कंपनी आपली उत्पादन धोरणे कशी जुळवून घेते? [०२]
४. कंपनी एक्स आपली उत्पादने आणि सेवा सतत सुधारण्यासाठी ग्राहक अभिप्राय कसा गोळा करते आणि वापरते? [०२]
५. बोधचिन्ह निष्ठा निर्माण करण्यासाठी आणि स्पर्धात्मक बाजारात मजबूत ग्राहक संबंध राखण्यासाठी कंपनीने कोणती धोरणे वापरली आहेत? [०२]

प्र. २ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) [१०]

अ) धोरणात्मक व्यवस्थापन परिभाषित करा. धोरणात्मक व्यवस्थापनाचे फायदे स्पष्ट करा.

किंवा

ब) मानव संसाधन धोरणाची प्रक्रिया तपशीलवार स्पष्ट करा.

प्र. ३ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) [१०]

अ) धोरणात्मक रणनीती तयार करणे म्हणजे काय? त्याचे टप्पे स्पष्ट करा.

किंवा

ब) बीसीजी (BCG) मॅट्रिक्सवर तपशीलवार टिप लिहा.

प्र. ४ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) [१०]

अ) कॉर्पोरेट नूतनीकरण धोरणांच्या अंतर्गत आणि बाह्य घटकांवर चर्चा करा.

किंवा

ब) धोरणात्मक युती म्हणजे काय? भारतीय धोरणात्मक युतीच्या समस्या स्पष्ट करा.

प्र. ५ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) [१०]

अ) आपत्तीचे व्यवस्थापन आणि प्रतिबंध करण्यासाठीच्या धोरणांबद्दल व त्यांचा सामना करण्यासाठीची धोरणे सांगा.

किंवा

ब) मेक इन इंडिया धोरणाबाबत तपशीलवार टिप लिहा.
